

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

A hódmezővásárhelyi Kossuth-szobor.

A hódmezővásárhelyiek szép bizonyosságot tettek hazaszeretetükről és a haza nagyjai iránt érzett lelkesedésükről. Ugyanis Hódmezővásárhelyen múlt vasárnap leplezték le nagy ünneppel *Kossuth* Lajos szobrát, amelyet közadakozásból és a városi törvényhatóság hozzájárulásával állítottak. A szobor *Kallós* Ede kitűnően sikerült alkotása. A 3-20 méter magas bronzalak *Kossuth* Lajost állva ábrázolja; balkeze mellén van, jobbkezeit pedig ökölbe szoritva tartja, arcán lelkesedés és tetterő látható. Az ünnep délelőtt féltizenegy órakor kezdődött. Jelen volt *Kossuth* Ferencz is több képviselő-társával, azonkívül számos vidéki küldöttség. *Juhász* Mihály királyi tanácsos polgármesternek, a szobor-bizottság elnökének megnyitóbeszéde után *Endrey* Gyula országos

képviselő mondott lelkes ünnepi beszédet, amely után *Kallós* Ede szobrász átadta a szobrot a polgármesternek. A szobor átvétele után *Benedek* János képviselő elszavalta ünnepi ódáját, majd megkoszorúzták a szobrot.

Azután a *Kossuth*-nóta hangjainál elvonult a közönség a szobor előtt, a melynek művészi szépsége a nézőket elragadta. *Kossuth* Lajos Tódor, aki elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a szobor leleplezésén Milánóból hosszabb levélben mentette ki magát.

Elmondja ebben a levélben, hogy mennyire jól esett neki a *Kossuth*-szobor-bizottság meghívása, mert tudja, hogy Hódmezővásár-

hely ugyszólva a magyarság lelelkesebbjét képezi. Ismét egy *Kossuth*-szoborral több van a hazában, mely a szabadság szent eszméjét hirdeti.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 29 év óta

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten kaphatók.

A szántóvető.

Ha kimentek ilyenkor a szabad természetbe s látjátok a földetturó, magotszóró gazdaembert, köszöntsétek levett kalappal: áldja meg az Isten a munkáját! Legyen az a mag, amit elvet, áldást-hozó a gazdaemberre; szerezze meg a föld szászorosan, hogy jusson belőle embernek, jószágnak, szegénynek, küzködőnek egyaránt.

Köszöntsétek levett kalappal, mert nemes munka az, a mit végez és kérjétek arra Isten áldását: mert úgy van az, hogy emberé a munka, Istené az áldás.

Az a fekete barázda, amely megtelik ilyenkor maggal, egy egész hosszú esztendőre kell, hogy gyümölcsöt hozzon, hoz-e vagy sem, embergyarló azt előre megmondani. Ám adatott erre megnyugvás és ez a remény. A remény, meg a jó munka, amely után jutalmat vár a gazdaember. Ha azt a földet jól megmívelte, megadta neki, ami a földé, a magot úgy rakta el, amint kívánatos, beveti, megmunkálja; nyugodtan alhatik s kérve az egek urát, hogy földjére langy esőt, meleg napsugarat adjon, bizalmas reménnyel várhatja a jó áldást. Ám, aki nem sokat törődik azzal, hogyan, miként jut az a mag a földbe, annak nem lesz nyugodt a lelkiismerete, az nem várhatja az áldást sem s csüggedt reménye nem hagyja pihenni.

A jó gazda, a jó szántóvető mindig kell, hogy számoljon ezzel. Számol a jóval az ország, a haza is, mert hü fia az, aki jó gondját viseli a földnek, jószágnak, mit az Isten adott neki.

Derék szántóvető embert, ha láttok tehát, süvegeljétek meg, mert megérdemli ő. Az ő munkájába van vetve százezrek bizalma egy hosszú esztendő jobb-rosszabb megélhetése, milliók reménye. Ha ő jól csinálja munkáját, mindnyájunknak tesz jót s ezért hállásak lehetünk érte. Köszöntsétek levett kalappal a szántóvetőt.

Áldja meg az Isten a munkáját, verejtékes arcát törölje le a meglegedés, a sok bú-bánat helyett — mely a gazdát számos éven érte — ebben a gazdaesztendőben öröm viradjon reá; jó bor, jó termés, jó egészség, hogy ha majd le kell takarítani annak gyümölcsét a minek most veti el a magját, a pacsirta, dallamába bele szőjje ő is a maga örömdalát.

Agh Endre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A mult szerdai ülés — mint most már egyáltalán szokás — szintén napirendelőtti felszólalással kezdődött, azután *Endrey Gyula* beszélt, vagy két órán keresztül a katonai javaslatok ellen. Csütörtökön a katonai vitában *Horváth Dezső* néppárti volt az első szónok, hosszasan szót *Visontai Soma*, aki az egész ülést kibeszélte.

Már a pénteki ülés napirendjét akarta az elnök megállapítani, midőn *Holló Lajos* azt kívánta, hogy holnap kérvényeket is tárgyaljon a Ház. *Kubik Béla* erre hirtelen fölpattan s konstatálja, hogy a Ház nem határozatképes.

Az elnöklő *Tallian Béla* alelnök gróf *Teleki Sándor* és *Rátkay László* jegyzők által megolvastatja a Házat s konstatálja, hogy nincsenek százan s ezért az ülést negyedórára felfüggeszti.

Szünet után *Thaly Kálmán* szólni akart s tiltakozott a katalógus-olvasás ellen, *Thaly* végre is szóhoz juthatott s az elnök eljárását törvénytelennek tartja.

Pénteken a napirend előtt *Barta Ödön* az egyetemi tandíjak elengedését követelte. A katonai javaslatok ellen először *Szluha István*, aztán *Uray Imre* szólott. Két órakor válaszolt *Lukács László* pénzügyminiszter, *Rátkay László* és *Nessi Pál* régebben hozzája intézett interpellációira.

A miniszteri válasz tudomásul vétele feletti szavazás körül újra sikerült egy kis hangulatot belevinni a tanácskozásba.

Az ülés végén *Lukács László* pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a *szolgálati biztosítékok megszüntetéséről* s *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter felelt *Bartának* a napirend előtti felszólalására.

Szombaton nagy viharok színhelye volt a képviselőház. *Kossuth Lajos* halálának gyásznapján tudvalevőleg vér folyt Budapest utcáin. A temetőből visszatérő ifjúságot a rendőrség lovaival letaposta, összekaszabolta. Ezt az esetet tették szövé egymásután három nap a képviselőházban. Mikor *Szell Kálmán* szombaton az ülésterembe lépett, mint a vihar zugott fel a szélsőbaloldalon:

— Abczug! Abczug! Kivele!

A jobboldal éljenezni kezdett, erre azonban még jobban felzudult a szélsőbal zugó kiáltása:

— A tegnapi nap halottai nem éljeneznek már.

Gróf *Apponyi Albert* elnök bejelentette ekkor, hogy a tegnapi rendőri vérengzés dolgában tizenhat képviselő öhajjt napirend előtt szólani.

Rátkay László szinte reszketett az izgatottságtól, mikor elmondta, hogy véres lázalom volt, amit tegnap látott. Amit tegnap a rendőrség tett.

— Gyilkosok! Gyilkosok! Gazemberek! zugta nagy tombolás közt az ellenzék.

— A tegnapi becstelenséget — mondta tovább *Rátkay* — a m. királyi államrendőrség fogalma alá foglalom.

— Milyen lesz az az elégtétel? — zugja a baloldal.

— Lámpavasra huzzuk fel őket! — adja meg a választ a szélsőbal.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak u'baigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Rátkay ezután elmondja Tóth Lajos rendőrkapitánynak a tegnapi vérengzésnél történt vérlázító eljárását s ezzel fejezte be beszédét:

— Mindaddig, míg teljes elégtételt nem szolgáltat a kormány, míg Rudnay Béla főkapitányt hivatalától fel nem függesztik, addig ebben a Házban nem lesz tárgyalás.

— Nem lesz! Nem lesz! — kiáltotta az ellenzék, amely perczekig tapsolt Rátkaynak.

Vázsonyi Vilmos szintén a tegnapi nap vérháborító eseményeit mondta el. Apró gyermekeket hajuknál fogva a járdához vagdostak. Egy szegény asszonyt a saját lakásának udvarán kaszaboltak össze. Betyárok! Vérebek!

— Gyalázat! Gazemberség! — zugott ismét a felháborodás.

Széll Kálmán miniszterelnök, aki eddig csodálatra méltó nyugalommal hallgatott, most szólásra állt fel, hogy válaszoljon Bartának. Óriási, tomboló zaj tört ki erre. Nessi Pál, Pap Zoltán s egy egész sereg képviselő fenyegetőleg emelte fel a kezét a miniszterelnök felé:

— A halottak boszut követelnek és nem beszédek.

Erre a jobboldalról is felugráltak Rosenberg, Kubinyi Géza s többen s az ellenzék felé emelték fenyegetőleg jobbjaikat. A miniszterelnök újból szólni akar, de szavát elnyelte az óriási zaj, melyen keresztül harsogtak hozzá a felkiáltások:

— Azt mondja meg, felfüggesztette-e Rudnayt vagy sem?

Gróf Apponyi Albert elnök hiába rázta a csengőt, hiába emelte fel kérelmő szavát, hogy hallgassák meg a szónokot, a felelet az volt:

— Amig itt beszél, addig odakünt agyonverik az embereket!

Ekkor egy éles hang süvöltött közbe:

— A házszabályokhoz kérek szót. — A Beöthy Ákos hangja volt. Az ellenzék ekkor tapsolva, éljenezve követelte:

— Halljuk Beöthy Ákost! Halljuk! — Gróf Apponyi elnök erre megmagyarázta, hogy Beöthy most a házszabályok sérelme nélkül nem szólhat. Ekkor azonban ismét olyan zaj tört ki, hogy a tanácskozást folytatni nem lehetett s az elnök az ülést tíz perczre felfüggesztette.

A szünet után óriási zaj között Széll Kálmán miniszterelnöknek mégis sikerült annyit kijelentenie, hogy ha rendőri erőszak történt, az meg lesz torolva. A jobboldal éljenzet, az ellenzék abczugolt, majd Visontai Soma mondott szenvedelmes beszédet, melyet e szavakkal fejezett be.

— Azért a vérontásért nem a főkapitánynak, hanem a miniszterelnöknek kell a fejét tartania.

— Ugy van! Ugy! zugta az ellenzék.

— Bakonyi Samu beszédét a szélbal tapsai közt azzal fejezte be:

— Amit a rendőrség elkövetett, az brutális gazság volt!

Erre is riadó ellenzéki helyeslés volt a felelet. Ekkor állt fel újból Széll Kálmán miniszterelnök s szavait azzal kezdte, hogy az audietur et altera pars elvénél fogva meg kell hallgatni a rendőrséget is s annak hivatalos jelentéséből igyekszik a tényállást megállapítani.

Irtózatossá zaj keletkezett erre; száz torok üvöltötte:

— Hazugság! Nem hallgatunk gyalázatos hazugságokat!

— A közszabadságnak és a parlament szabadságnak ő a legigazabb híve — fejtette ki tovább Széll Kálmán — de ezt a szabadságot meg is kell védelmezni. Itt a parlamentben éljen mindenki alkotmányos jogával, de ebben a parlamentben ne akarjanak konventot csinálni.

Perczekig tartott erre az éljenzés, mire Kossuth Ferencz rövid és higgadt s Krasznay Ferencz szenvedelmesebb felszólalása után az izgalmas ülés véget ért.

A hétfői keddi üléseket és e rendőri vérengzések miatti felháborodás foglalta el. Benke Ferencz, Buzáth Ferencz, Mezössy Béla, Nessi Pál, Rákosi Viktor, Egri Béla, Molnár Jenő, Molnár Ákos mondták el a rendőri vérengzéseknek általuk is látott részleteit.

Szerdán az ünnep miatt nem volt ülés.

Szabadságszobor Budapesten.

Már kétszer gyüleseztek a hivatott emberek arról, hogy a székesfővárosban föllábitandó szabadságszobor ügyét dűlőre vigyék. Bizony, ez tizéves dolog, éppen ideje lesz, hogy foglalkozzanak a kivitellel. Vannak még most is talpnyaló, vaskalapos emberek, akik félnek a szabadságszobor felállítástól és a Kossuth szobrára gondolni sem mernek, míg a király él. Ostoba gondolat ez. Csak szolgálalkü emberek gondolkoznak úgy. De ezek a furesa gondolkozásu emberek azért most is minden akadályt eléje gördítenek a szabadság-szobor kivitelenek.

Legfőbb érvelésük, hogy az összegyűlt 600.000 korona nem elég a szobor költségeire. Erre aztán Buday József fölsorolta a fővárosban levő szobrokra begyűlt összeget s azt az árt, amibe kerültek. E szerint a Petőfi-szoborra begyűlt 108.000 korona s a kivitel 98.000 koronába került; az Eötvös-szoborra

A Jenner-Pasteur-féle oltóanyagot szállítja:

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.
Az anyagok a legjobb tudományos módszer szerint készülnek PERTIK PROFESSOR felügyelete alatt.

VÉDŐOLTÁSOK
LÉPFENE ELLEN.

Az anyag hónapokig eltartható.

Biztos védelmet nyújt.

Lovak, birkák és szarvasmarháknak.

Egy birka oltása 12 fillér.
Egy ló vagy szarvasmarha oltása 24 fillér.

SERTÉSEK OLTÁSA

ORBÁNCZ ELLEN

RAPID-SZERUM:

az orbánczos fertőzésnek kitett sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmenti a veszélytől.

Egy sertés szérumos oltása 30 fillér.

A rendes Pasteur-féle oltóanyag sertésenként 12 fillér.

begyűlt 132.000 korona, a kivitel pedig 88.000 koronába került; a Széchenyi-szoborra 291.000 korona gyűlt össze s a kiadás 289.000 korona volt; a Deák-szoborra 470.000 korona gyűlt be, a kiadás 415.000 korona volt; a József nádor szoborra befolyt 55.617 korona s a kivitel 90.151 koronába került. Mindezekből azt következteti a felszólaló, hogy a 600.000 koronából igenis föl lehet állítani a méltó szobrot.

Ugyanazt támogatta *Kossuth* Ferencz, de még lelkesebben beszélt a kivitel mellett *Rákosi* Jenő. Szerencsénkre még vannak ilyen lelkes magyarjaink, akik a fővárosban is megmondják a véleményeiket nyíltan, őszintén. A szobor-pályázatra nem került döntés, de a gyűlés a közelebbi összejövetelre kitűzte, hogy a pályázatot kiírják.

Abban már megegyeztek, hogy a szabadság-szobrot a Szabadság-téren állítják. Csak minél előbb!

A sorozást elhalasztották.

Az országgyűlés nem szavazta meg a véradót, tehát sorozni nem lehet. A mi derék magyar ifjaink a bizonytalanság előtt állanak; a mi nem mindenkinek tesz jót, mert vannak, akik szeretnének már a kétséges helyzeten túl lenni, hogy életsorsukat a szerint intézhessék.

A sorozás elhalasztásáról a hivatalos lap hétfői száma báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter rendeletét közli, amely a sorozásnak további rendeltig való újabb elhalasztásáról intézkedik. A rendelet azonban felhívja a törvényhatóságokat, hogy az ujonczozási tervezeteket a hadkiegészítő-paranesnokságokkal egyetértően oly módon állapítsák meg, hogy az ideiglenes sorozás esetleg május 4-től június 20-ig terjedő időtartam alatt legyen végrehajtható. Meghagyja a rendelet, hogy *utóállításokat* további rendeltig ne tartsanak; az *önkéntes belépés* azonban megengedhető. A *felülvizsgáló bizottságok* elé csak a már besorozott és tényleges szolgálati kötelezettség alatt álló katonák vezetendők. A rendelet a következőleg végződik:

Végül kijelentem, hogy ezen, az ismert parlamenti viszonyok kényszere alatt kibocsátott rendelkezésekből kifolyólag úgy a hatóságokra, mint az egyes védkötelesekre és azok hozzátartozóira esetleg háramló mindennemű zaklatásokért, károsodásokért és másnemű hátrányos következtetésekért a kormány a felelősséget magától elutasítja.

Kossuth halálának évfordulója.

Kossuth Lajos halála napjának kilencededik évfordulóját ünnepeltük mult pénteken. Persze nem folytatható le csendesesen a kegyeletes ünnep, mert a rendőrség durva közbelépése és a lelkesült ünneplők hevesége tüntetésben tört ki.

Hét—nyolcezer lehetett a Kossuth sirjához kivonuló ifjuság. Fekete gyászlobogók alatt, a legszebb rendben járultak a haza atyjának sirjához. A gyászbeszéddek és dalok könnyekre ragadták a hallgatókat. Mindez igen szép és megható vala. Hanem a tömegben való visszavonulásra nem kértek engedélyt, talán feledésből és amikor az ifjuság tizezrektől kísérve a temetőből vissza akart jönni, a rendőrség közbelépett. Szétoszlásra szállította a nagy tömeget, ami 20 ezer embernél szinte lehetetlen.

Ebből összeütközés került, melyben 27 rendőr és igen sok polgár sebesült meg. A zavargás késő éjjelig tartott és szombaton ismétlődött.

Szombaton a fiatalság tüntető menetben vonult az országház elé. Hetezer ifju követelte, hogy a rendőrség durva viselkedése megtoroltassék. Husztagu küldöttséget menesztettek a miniszterelnökhöz, melyet függetlenségi képviselők vezettek. A miniszterelnök megígérte, hogy szigoruan fog eljárni.

Vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán folytatták a tüntetéseket. Mig végre lecsillapodtak a kedélyek. A rendőri vizsgálatok folynak, azonban ettől eredményt nem várhat az ifjuság, mert hiszen azért rendőr a rendőr, hogy egymás szemét ki nem vájja.

Az egyetemet is bezárták és péntekig, tehát éppen egy hétig nem tartottak ott előadásokat. Most azonban a nyugalom helyre állt és a tanítás megkezdődött.

Munkások elhelyezése.

A budapesti munkaközvetítő intézetnél a mult heti kimutatás szerint 5538 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van, hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 1 lakatos hintómunkára, vidéken: 31 bognár, 4 kelmefestő, 1 kötszerész, 1 gyapjumosó, 1 szücs, 5 kalapos, 22 czipész, 4 eszmadia, 1 czipőfelsőrészkesztő, 34 szabó nagy és kis munkára, 3 női angol szabó, 2 nagykoru borbély, 4 óras 16 szijgyártó, 4 kefekötő, 1 mézeskalácsos ezukrász, 3 tűzikkovács rugós kocsimunkára. Keresnek továbbá: könyvnyomdai hajtogatónóket, fehérnemű vasalónóket, ezukrászdába felszolgálónóket, vendéglői szakácsnóket, nyomdai berakónóket, czipőtűzőnóket, bőrtáska készítéshez tűzőnóket, férfienői és gyermekruha szabósághoz varrónóket; vidékre: fehérnemű vasalónóket és czipőtűzőnóket. Inasfiukat felvesznek: asztalos; bádogos, czipész, fényező, faesztergályos, kárpitos, könyvkötő, lakatos, férfi és női szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanulóleányokat pedig: könyvkötők, nyomdák, gyárak és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben, VIII. ker., József-körut 36. szám alatt.

Ösmeri ön a legújabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket ???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A hitelszövetkezeti kongresszus.

Márczius hó 11-én tartották az Országos Központi Hitelszövetkezetek ezidei nagygyűlésüket. A nagygyűlésnek tárgyát az a három előadás képezte, melyet Bernát István, Poroszkay Béla, Horváth János, a szövetkezeti ügynek e három kiváló munkása tartott. Poroszkay Béla a gazdák érdekképviseletének szervezését sürgette.

Társadalmilag szervezve vannak úgy, ahogy a gazdák, a megyei gazdasági egyesületek, gazdakörök úgy ahogy tömörítik az ország szántó-vető népét, — jobban mondva annak egy elenyésző kis részét — holott mindenki tudja, hogy a társadalomnak ez az osztályai, a melyek szervezetlenül vannak, erő kifejtésre nem képesek. Poroszkay Béla ajánlotta a kongresszus figyelmébe, hogy ezen körülményre való tekintettel foglalkozzék a mezőgazdasági érdekképviselet szervezésének kérdésével. Tudjuk jól, hogy a hitelszövetkezeti zászló alatt ma negyedszáz-ezernél több ember van, ennek a hatalmas testületnek nemcsak hogy sorompóba kell lépnie e fontos dolog megvalósulása érdekében, de azt hisszük, hogy alig van szervezet, amely ezt a rég óhajtott kérdést hamarabb meg tudná is valósítani.

Bernát István előadásában az O. K. Hitelszövetkezet által legutóbb meghonosított jelzálogos kölcsönökkel foglalkozott s felvetette azt az eszmét, hogy vajjon e kölcsönöket nem-e lehetne életbiztosítással egybekapcsolni. Bernát István eszméje világosabban szólva nem más, minthogy ha valaki jelzálogos kölcsönt vesz fel, 20—30 esztendőre egyúttal biztosítsa be magát olyformán, hogy ha időközben eltalálna halni, az ingatlan terhe egyszeriben megszűnne. Örökösei a jelzálogos kölcsönrel terhelt ingatlant tehermentesen veszik át.

Hálásak lehetünk Bernát Istvánnak ezért az eszméért. A megoldási mód, a mire rámutatott, kétségtelenül teszi, hogy alig akad gazdaember, aki jelzálogos kölcsönre szorult (s ki ne szorulna ma erre) hogy a kölcsönt ne ily módon iparkodnék megszerezni. Az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet jelzálogos kölcsönei 7 perzenttel törleszthetők. A többi pénzintézetek még a legolcsóbbak is nem adnak 8—9%-nál olcsóbb törlesztési feltételekkel. Ha már most az említett 7%-hoz még évente 1—2%-kal járul hozzá a gazda — eléri azt, hogy bármikor éri

véletlen halálhozó baleset vagy betegség — a csekély pótlék biztosítja őt arról, hogy örökösei minden teherrel mentes ingatlan birtokosai legyenek. Ez oly előny a gazdának, hogy ennek az üdvös eszmének mielőbb testet kell öltetni. Az a lelkesedés, amivel a kongresszus Bernát István szavait fogadta a biztosíték arra, hogy meg is valósul.

Dr. Horváth János a kongresszuson azokat a teendőket fejtegette, amelyek a szövetkezetekre, mint iparfejlesztési tényezőkre várnak. Bizony, a magyar iparnak sines rózsalevelekre vetve az ágya, pedig hát ipar nélkül nem boldogulunk. Ma már az országos központ mintegy 200 oly szövetkezetet alakított, amelynek tagjai iparosok s mely a magyar ipart mozdítja elő, a szövetkezetek tehát mint iparfejlesztő tényezők eléggé számbavehetnek. Kívánatos dolog, hogy ez a jövőben fokozódjék.

Látjuk tehát ebből, hogy a hitelszövetkezeti kongresszus ismét becsülni való derék munkát végzett, ami világosan bizonyítja, hogy a hitelszövetkezetek a társadalmi életnek mindinkább nélkülözhetetlen szervei lesznek.

A bélyeg. Spanyolországban a törvényhozás a szövetkezetek közhasznú működésének méltányolása céljából kimondta, hogy a munkások szövetkezetei a bélyegilletéktől mentesek, sőt ugyanezen társaságokat kivette a jövedelmi adó alól és más irányban is könnyebb adótételeket szabott rájuk az általánosoknál. E mellett az 1902-re szóló állami költségvetés 50 ezer pezetát szán a szövetkezetek támogatására. Érdekes bizonyíték ez arra nézve, hogy a szövetkezeti eszme fontossága már az elmaradt Spanyolországban is utat tűr magának. (Sz.)

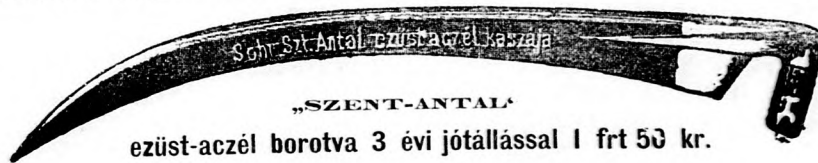
Szövetkezeti cséplőgép. A torontálmegyei écskai szövetkezetünk a múlt évben két gőzcséplőgépet szerzett be és azokkal csépleltette a tagok gabonatermését. Az eredményrel nemcsak a gazdák, hanem a szövetkezet is meg volt elégedve, mert a gépek vételárának egy aránylag tetemes részét fedezte a cséplési rész, néhány év múlva a gépek vételára ki lesz fizetve, az új gépek tartalékalapja megteremtve és a szövetkezet azon helyzetbe hozva, hogy önköltségen cséplétkelhet. Gondoskodott azonkívül a szövetkezet a munkások biztosításáról is s így a gőzcséplőnél alkalmazott negyvenkét munkását rendkívüli tagokként biztosította, öt tagot pedig állandóan a második csoport szerint a Gazdasági Munkás- és Cseléd-Segélypénztárnál biztosított,

A „Sohr Szent-Antal“ ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

Sohr József, Somogy-Szill,

ki a londoni kiállításon is nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitéve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 drb „Sohr Szent-Antal“ ezüst-acél kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves cégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jótállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! — Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

ezüst-acél borotva 3 évi jótállással 1 frt 50 kr.

Fontos újdonság! Szabadalmazott kaszaborító karika kulccsal együtt 20 kr.
„Szent Antal“ gyémánt acél borotva 5 évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

Czukorgyár-szövetkezet. A fehérmegyei gazdasági egyesület elhatározta, hogy szövetkezeti alapon czukorgyárat létesít s feliratban kéri meg a pénzügyminisztert, hogy a vállalatot támogassa.

Honfoglalás. Van egy község Magyarországon, amely méltán dicsekedhetik azzal, hogy a haza szent földjéből egy talpalatnyit visszaszerzett a bevándorolt idegenektől. Ez a község Sajó-Velezd. Mikor ott a fogyasztási szövetkezet megalakult, ki jósolta volna meg, hogy erre a munkára vállalkozik? S mi történt? A szövetkezet fejlődött, szép csendesen végezte munkáját s észrevétlenül bojkottálta az ott letelepedett szatócsokat. Ezek közül kettő mihamarább kerekelt oldott, jobb hazát keresni, olyat, ahol a népet nem védi még szövetkezet az áruzsora ellen. Most a harmadik szatócs is kénytelen letenni a fegyvert. A közel jövőben a szövetkezet már valószínűleg megkapja a korcsmai engedélyt is s győzedelmesen veszi birtokába a visszafoglalt falut.

Üvegüzlet szövetkezeti alapon. Nürnbergben az üveg- és porcellánkereskedők szövetkezetet alakítottak, hogy a tagok közös bevásárlás és tapasztalataik kölcsönös közlése által elejét vegyék a kőtyavetyélésnek. Nürnbergben központi bevásárló irodát rendeztek be, mely a szállított árut készpénzben fizeti. A gyárosok bizonyos mintákat kizárólag a szövetkezetnek szállíthatnak, mely azokat ellátja a jegyével. A vevők így olcsó és jó árut kapnak és küzdhetnek a tisztességtelen verseny ellen. A szövetkezetnek eddig 37 nagyobb czég csatlakozott és az évi forgalom 6—7 millió márka. A folyószámla forgalomban megegyezés alapján 2½ millió márka értékű áru vásároltatott. A szövetkezeti tagok csak üveg-, porcellán-, fém- és diszmuáru vásárolnak, de egyesek rövid-áru, bórdiszmuáru és egyéb nürnbergi áru is szereznek be ezen az uton.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Humor a törvény előtt. A bíróság termében is betéved a humor. A komoly teremben, a hol a vagyoni kérdésekről ítélnék, szegénynévé téve az egyiket, gazdaggá a másikat, a hol halandó ember életéről mond döntő szót, noha és nem is nagyon ritkán beröppen a humor és derítő mosoly ül az arcokra. Nem régen megtörtént, hogy az esküdtek bűnösnek mondtak ki egy vén gonosztevőt. A vádlott a verdikt hallatára még egyszer égre-földre esküdözött, hogy ártatlan és erős-ködését így fejezte be:

— Ha hazudtam azonnal sujtson itt halálra az Isten.

A bíróság elnöke néhány perczig gondolkozott, mintha igazán mély benyomást gyakorolt volna rá a vádlott szava, azután ezt mondta:

— Minthogy a jó Isten, a mint látom, nem tartja szükségesnek, hogy ebbe a dologba beleavatkozzék, egyelőre mi fogjuk magát elítélni.

Tíz évre ítélték el a gonosztevőt.

Az esküdtszék termében, ha nagy dologról van szó, ritkább a humor. A helyzet ilyenkor nagyon is komoly. A járásbíróságon gyakoribb a derüs pillanat. Nem egyszer az ügyészek és az ügyvédek szóharca

csalogatja be a humort. Mindenik a szó minden erejével, furfanggal igyekezik a maga igazát bebizonyítani. Az ügyész mindenféle rabulisztikával próbálja megzavarni a vádlottat, nem kiméli az ellenfél tanuit sem és rendszerint sikerül is neki a terve. Az egyik ügyész egyszer azt kérdezte a tanutól, jelentett-e már be csődöt. A kérdésre tagadó választ kapott.

— Vigyázzon, mondta erre az ügyész, legyen óvatos kérdéseim megfelelésében! Hát nem jelentett még csődöt? Hát megszüntette-e valamikor a fizetést?

— Ó igen, volt a felelet.

Áhá, lássa, lássa. Tudtam, hogy mégis kiderül a valóság. No hát csak beszélje el, mikor szüntette meg a fizetést?

— A mikor már minden adósságom ki volt fizetve, volt a felelet, a mely a hallgatóság örömeire ugyancsak leforrázta az ügyészt.

Jól megfelelt egy másik tanu az ügyésznek, aki ugyancsak szorongatta. A következő párbeszéd folyt le köztük.

— Ön azt mondta, hogy Varga Pál a barátja volt?

— Igen.

— Itt van?

— Nincs itt.

— Tudja, hogy hol van?

— Nem.

— Uram mondta az ügyész türelmetlenül, figyelmeztetem, hogy eskü alatt vall. Azt mondta, hogy ez a Varga a szomszédja és még kevéssel ezelőtt jó barátja volt és mégis azt mondja, hogy nem tudja, hol van.

— Azt kérem senki sem tudja, mert *meghalt*, — volt a meglepő válasz.

A zsebtolvaj. A budapesti tolvajvilágnak egyik szépetehetségű tagja került a törvényszék elé. Zsebtolvaj a javából. Egészen a saját módszere szerint dolgozik s eltér attól az általános szabálytól, hogy hárman mennek ki prédára s az ügyesen kiesztelt aranyóra vagy pénzes-táreza villámgyorsan a távolabb álló harmadik czinkos kezébe jut. Körmös Árpád egyedül szokott operálni, ami ritka ügyességre és önállóságra vall. A télen azonban a színház előcsarnokában rajta vesztett. Egy óriás erejű huszár főhadnagy a dolmánya zsebébe tévedt a keze. A főhadnagy, aki könnyű szerrel tépi széjjel az ujjonát uj kötőféket, s két ujjal hajtja össze az ezüst forintost, megragadta a tolvaj kezét.

— Te Sándor, figyelmeztette az erős tisztet egyik kollégája, nézd csak, az a suhancz, aki melletted áll, milyen grimaszokat vág.

— Tudom, felelte a vasgyuró. Kézfogót tartunk.

Amikor aztán összeropogtatta a kelepezébe került zsebtolvaj ujjait, átadta őt egy ott álló rendőrnek.

A tárgyaláson Körmös megadta magát sorsának. Rajta vesztett s egyedüli reményét védőügyvédébe helyezte, aki állandóan azt az utasítást adta neki:

— Töredelmes beismerés barátom, — a többit bizza rám.

— Melyikünk sirjon, doktor ur, én vagy maga?

— Maga sirjon, barátom, amikor elhanyagolt nevelését fogom emlegetni.

Ment minden, mint a karikacsapás. A védő jól átgondolt, tömör s éles jogász elmeével fölépitett beszédben, megható szinekkel esetelte védettjének ifju korát, a korai árvaságát, a kitesztott földönfutót, aki mint a társadalom páriája, végre is a bűn fertőjébe sülyedt. Végül zabolátlan szónoki hévvel így fejezte be fényes szónoklatát:

— Fölmentést kérek, mert nem Körmös Árpád,

a tolvaj, lopott, hanem Körmös Árpád, az ember, már pedig, tekintetes törvényszék, emberek vagyunk mindnyájan.

A bíróság lopás kísérlete miatt három hónapi fogságra ítélte a vádlottat, büntetését azonban a kiállott vizsgálati fogsággal teljesen kitöltöttnek vette s nyomban szabadlábra helyezte.

A folyosón Körmös elérékenyülve borult a jeles kriminálista nyakába és — *kilopta az arany óráját.*

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1903. április hó 1-én új előfizetést nyitunk a **FÜGGETLEN UJSÁG**-ra.

Akinek „előfizetése” márczius hó 31-én lejár, azt kérjük, szíveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére e hó 25-én külön levélben küldtünk postautalványt, melynek felhasználásával kérjük az előfizetést megújítani.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.

A „*Független Ujság*” eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika előléte, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése”. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentúl is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*” kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnköt arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*”-ot tehetségéhez képest terjeszteni.

Hazafiúi tisztelettel a

„**FÜGGETLEN UJSÁG**”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

• MI UJSÁG? •

Kossuth Lajos-ösztöndíj. A budapesti VIII. kerületi Baross-utcai elemi iskola felsőbb osztályainak tanulói szombaton meglátogatták a kerepesi-úti temetőben Kossuth Lajos sírját, ahol mindannyian egy-egy virágcsalát tettek a sírra. Az iskola tanítótestülete a nagy halott születésének századik évfordulója alkalmából pedig Kossuth Lajos-ösztöndíjalapot létesített, amelyből a történelemben legjobb előmenetelt tanusító növendék kap jutalmat.

A táborból. A pilisecsbai tábor barakkjait már rendbehozták a katonai műszaki csapatok legénységéből kivényelt katonák. A táborban már rendes őrség van s a jövő hó 12-ikén megkezdik a fővárosban állomásozó ezredek a táborzást. A helyőrség ezredei közül elsőnek a Mária Terézia-ezred vonul ki a táborba, ahol négy hétig marad, ez időt helyi gyakorlatokkal töltve. Az ezred visszatérése után a főváros többi ezrede vonul ki Csabára s a táborban egész augusztusig mozgalmas élet lesz.

Gyilkos pulyka. A Milanóhoz közel fekvő Corhetta faluban rémes eset történt. Egy ottani parasztház nyitott szobájában néhány hetes csecsemő feküdt a bölesőben jól bepólyázva. A csecsemő anyja a közeli szántóföldön dolgozott s mi rosszra sem gondolt, mert a csecsemő máskor is nyitott szobában feküdt. Amint az asszony a munkából visszatért, borzalmas látvány tárult eléje. A kis gyermek bölesőjében véres szemüregekkel haldokolva feküdt, mellette egy pulyka-kakas, mely éles csőrével kivájta az apróság mindkét szemét és megette. Az ártatlan csecsemő annyira körül volt pólyázva, hogy nem mozoghatott s így a pulyka kakas akadálytalanul végezhetette gyilkos munkáját. A szerencsétlen gyermek néhány óra múlva kiszenvedett.

Öngyilkos miniszteri osztálytanácsos. A földművelésügyi miniszterium egyik tisztviselője, dr. Hayek Adolf miniszteri titkár, ezimzetes miniszteri osztálytanácsos vasárnap öngyilkos lett. Dr. Hayek reggel még rendes időben megjelent hivatalában s pontosan elvégezte hivatalos teendőit. Déli tizenkét óra után magára zárta szobája ajtaját s néhány perc múlva revolverlövés dördült el. A lövésre összeszaladtak a miniszterium tisztviselői, betörték az ajtót. A pamlagon nagy vértócsában hanyattfekve, átlőtt halántékkal találták szerencsétlen társukat. Jobb

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait, és végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszálo-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: aczélföntésű ekéfével ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

halántékába lőtt. Mellette hevert hatlövetű forgópisztolya, amelyből egy golyó hiányzott. Öngyilkossága előtt néhány pereczel még hivatalos ügyeiről beszélt Dubrovsky Róbert miniszteri osztálytanácsossal. Előtte egy félig megirt fogalmazvány feküdt. Az öngyilkosság nagy részvétet keltett, mert Hayeket mindenki szerette és becsülte.

A kikoszarozott kérő boszúja. Kalocsa közelében. Duna-Szent-Benedek községben Báki János ottani 40 éves özvegy ember, akinek három gyermeke van, e hó 20-án éjszaka az ablakon keresztül betört Szekeres Judith odavaló özvegyasszonyhoz és a szerencsétlen asszonyt össze-vissza szurkálta. Mikor azt hitte, hogy az asszony meghalt, hazament és ott az istállóban felakasztotta magát. Holttestét másnap reggel találták meg. Szekeres Judith még él, de sebei életveszélyesek. A gyilkosságra az adott okot, hogy Szekeres Judith kikoszarozta Bákit és egy másik emberrel váltott jegyet.

Elégett gépkocsi. A Baross-téren hétfőn délfelé nagy csődületet okozott egy gépkocsi felrobbanása és elégése. A katonai sütőműhelyből 32 táborig sütőkocsit szállítottak a Kelenföldre. A kocsikat gépkocsin, melyet egy őrmester irányított, valahogy tüzet fogott s a láng átesapott a benzin tartóra is, mire az óriási dörrenéssel szétrobbant. Hatalmas lángoszlop csapott fel a magasba s az egész kocsi, melyről a rajta ülők még idejekorán menekültek, lángba borult. Előbb homokkal és pokróczokkal kísérlették meg elfojtani a tüzet, minden hiába volt s a gépkocsiból csak a vasszerkezet maradt meg.

A monte-karlói sakkturna vesztesei. Tavaly örömmel hirdettük, hogy a világ legelső sakkozó mestere magyar ember és *Maróczy*nak hívják. Az idén szintén hathétig tartó világ-versenyt tartottak Monte-Karlóban. Mikor az idei monte-karlói nemzetközi sakkverseny eredményéről beszámolunk, megemlékezünk arról, hogy a versenyen csak az első és a második, tehát csak Tarrasch dr. és Maróczy nyertek díjat, a többi mesterek pedig az elért eredmények szerint díjaztattak. E szerint a díjazás szerint Pillsbury 1184 frankot kapott 18¹/₂ nyert játszmáért, Schlechter 1200 fr. 17, Teichmann 924 fr. 16¹/₂, Marco 806 fr. 15¹/₂, Wolf 672 fr. 14, Mieses 572 fr. 13, Marshall 480 fr. 12, Mason 378 fr. 10¹/₂, Taubenhau 378 fr. 10¹/₂, Albin 256 fr. 8 és Reggio 120 fr. 7¹/₂ nyert játszmáért. Csak a derék Moreau, a minden partner által kétszer megvert ezredes nem kapott semmit. Tehát az idei sakk-világbajnok német ember, azonban utána mindjárt a magyar Maróczy következik.

Hock János sajtópöre. Az általános képviselő-választások alkalmából a IX—X. kerület szabadelvű párti jelöltje, Hock János kőbányai plébános ellen (akit meg is választottak) egy mélyen gyalázó röpirat jelent meg, amelylyel a szerzőknek nyilván az volt a céljuk, hogy a jelöltet súlyosan meggyanusítsák és bemoeskolják a választók előtt. Hock panaszára mult héten foglalkozott az ügygyel a budapesti büntető törvényszék, mint sajtóbiróság. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerző Wathy István, Seper Kajetán és Grigár József fővárosi tisztviselők. Wathy időközben meghalt és így csak a másik

két vádlottat lehetett felelősségre vonni. A panaszost dr. Vázsonyi Vilmos képviselte, a védelmet dr. Gonda Dezső látta el. A bizonyítás megkezdése előtt a két vádlott kijelentette, hogy bizonyítani nem akarnak, nem is tudnak, mert utóbb személyesen is meggyőződtek arról, hogy a röpiratban foglalt meggyalázó állítások szemérszedet valótlanok. Arra kérték a panaszost, hogy elégedjék meg ezzel az elégtétellel, aminél nagyobb az ő elítélésük útján sem nyerhet és boesásson meg nekik. Hock visszavonta a panaszát, mire a bíróság a további eljárást megszüntette.

Mégis hunczut . . . Egy nagyváradi kávéházban történt. Az egyik márványasztalnál vidam társaság mulatott. A társaságban volt egy szélesvállu dalia, akit a város egyik legerősebb emberének ismernek. A két ujjával görbiti meg az ezüst tallért s a bicepszén meghajtja a vasat. A cigány húzta a társaságnak. Egyszerre nagyon jó kedve kerekedett valakinek az asztalnál. Ilyen alkalomra van a magyar embernek néhány nótája. A cigány belekezdett abba a nótába, amely megállapítja, hogy egy tőlünk igen idegen nemzet jaj de hunczut. De csak éppen belekezdett a banda. A szomszéd asztalnál felugrott rop-pant dühvel egy lovassági altiszt. Iszonyu haragosan támadt a primásra:

— Pozdorjává váglak, ha tovább húzod!

A nagyerejű fiatal ember fölkelt a helyéről és ráparancsolt a reszkető cigányra:

— Huzd! Ne félj, míg engem látsz.

A katona erre kardjához kapott és kiragadta hüvelyéből. Az atléta pedig olyan nyugodtan, mintha egy plajbászért nyulna, megfogta az altiszt kezefejét, amire a vitéz ordítva eresztette el a fringiát. De aztán felkapta a kardot és ismét támadni akart. A vasyuró pedig megint csak kiszabadította a kezéből, de úgy, hogy a keze most még jobban fájhatott.

— Itt nem kardoskodunk barátom, — mosolygott az atléta, — jól teszi, ha meggondolja a dolgot.

A vitéz bizony meg is gondolta. Odalépett a társaságra s egy darabig nézte, nézte a mulatozókat. Aztán odaintette a cigányt:

— Az én fülembé is: Juszt is hunczut! . . .

A legérdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt **csak 40 krajczárért** rendelhetik meg a „Független Ujság” előfizetői. A regénykötet címe: **»Kis-Székely pusztulása«** a magyar szabadságharcz dicső idejéből. Számos szép képpel. Legcél-szerűbb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás címére. (Budapest, IX. Köztelek.)

JENCS-féle
Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

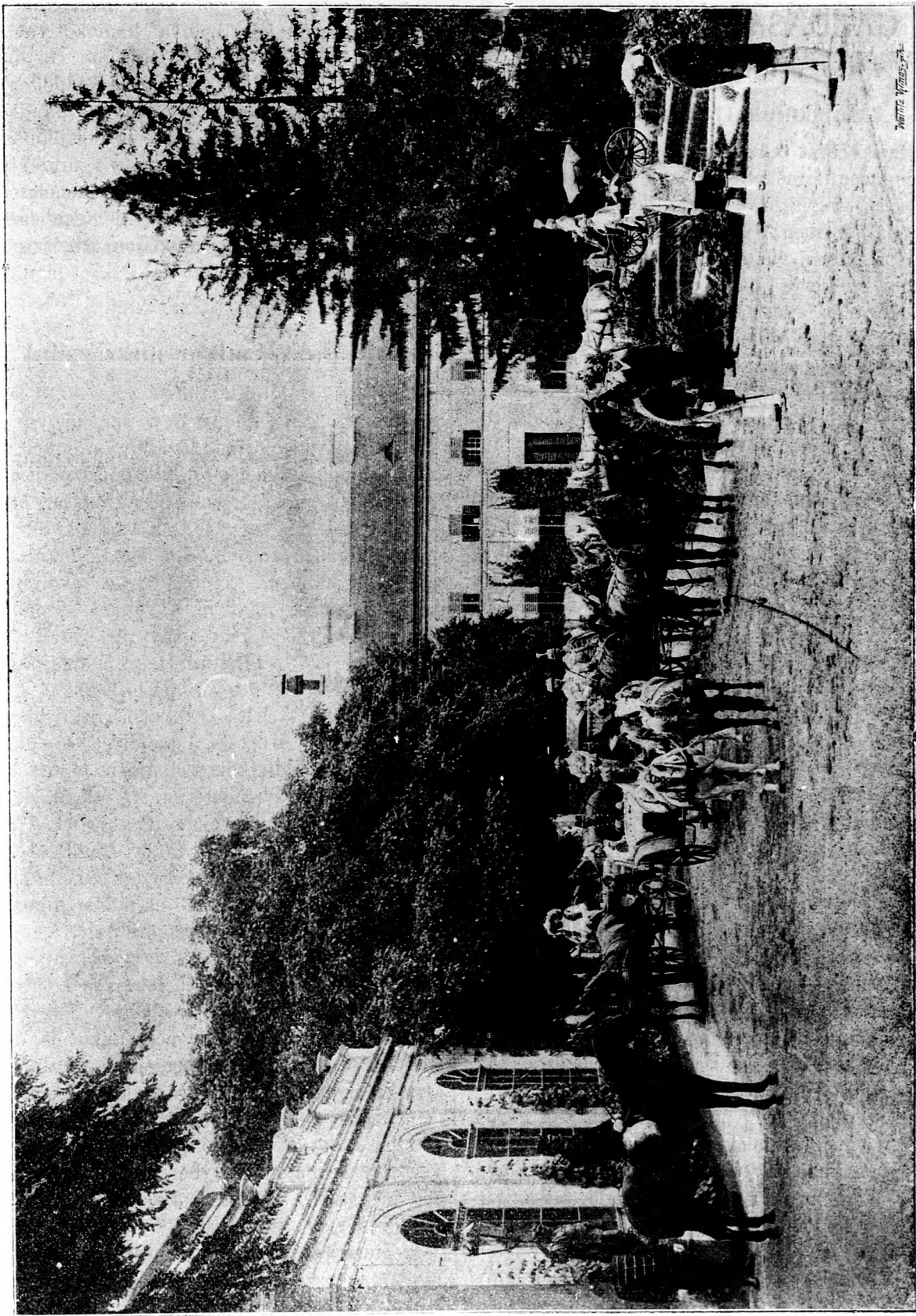
Az állatok izomerejét fokozza, kitértővé, erőssé teszi; meg-gátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egoer, Nádor'gyógyszertárában
Budapest, VI., Váozl-körút 17.

MATTIA WISSEYKA

József főherczeg fogatai.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A faiskolák trágyázásáról.

A faiskolákat tudvalevőleg hazánkban, ha csak valami egészen terméketlen rosz talajon nem állanak, nem szokták trágyázni, a minek igen helyes magyarázatát találjuk meg a tapasztalás által már régen ismert azon növényélettani tünetekben, hogy oly talajban, a hol kevés tápláló anyagot talál, a növény sűrű gyökérzetet fejleszt, aránylag kevesebb lombzattal, míg gazdag talajon a gyökérzet gyenge s a lomb fejlődés buja. Már pedig a gyér gyökérzetű fa könnyen érhetőleg nem bírja ki az átültetés bajait oly könnyen, mint a gazdag gyökérzetű s ha azután még rosszabb minőségű földbe is kerül, a további megélhetése is igen meg van nehezítve. Innen van az, hogy a ki a faiskolától fát vesz, mindig a saját földjénél rosszabb talajjal bíró vidékről igyekeznek kiültetendő fáit beszerezni. Általános elvül azonban még sem szabad felállítani, hogy a faiskolát ne trágyazzuk, egyáltalán nem annak, a ki eladásra is nevel.

A faesemetekben is jobb keletje van a szépen fejlődött erős hajtásu nagyobb törzseknek mint a satnyább és vékonyabbaknak, mert bizony senki sem tudhatja, hogy a fejlődés elmaradásának csakugyan a rossz talaj-e az oka s nem-e a esemeték valamely betegsége. Így a ki eladásra nevel, rendszerint el nem kerülheti, hogy faiskoláját trágyázza is. Trágya megválogatása azonban nem könnyű dolog. Istállótrágyát nem szívesen használ senki, mert nyoma sokáig meglátszik a faiskolában, s a vevőben a már fentebb érintettek folytán könnyen bizalmatlanságot kelt. Koncentrált trágyaféléket pedig minők a sok helyen alkalmazott árnyékszék-ürülék poudrett, guanó és különösen a trágyalével való öntözés, azért nem ezélszerű alkalmazni, mert azok tényleg igen megrontják a gyökérképződést s a faiskola jó hirté hamar koczkára volna téve.

Igen ezélszerű trágyául kell ellenben a gazdaságban egy-egy kis faiskola igényeinek megfelelő mennyiségben könnyen előállítható komposzt trágyát tartanunk, a hol pedig ez nem elegendő, ott az emberi ürüléket földdel és szalmával keverve. Az ily trágya nyerése egészen egyszerű, mert csak annyiból áll, hogy az emésztő-gödörbe naponta egyszer annyi földet szórunk a mennyi az előtte való nap óta összegyülemlet ürüléket befedi.

Az emésztőket ugyanily rendszer mellett sokkal gyakrabban fog kelleni tisztítani, de a trágyában nyert érték fődözni fogja e kis költségtöbbletet nem is említve a tisztaság a szagtalanság stb.-ben nyert kellemes oldalát a dolognak.

A keverésre használt földdel a trágyázandó talaj gyöngeségét is jól lehet módosítani, mert pl. tulkötött agyagtalajra szánva: homokot vetünk hozzá, homokos talajhoz ellenben agyagot. Ha ilyen korrigálás nem áll módunkban, úgy a földdel együtt belekevert szalmaszecca, vagy polyva, mindkét irányu szélsőség paralyzálására alkalmas. Különösen jónak állítják a trágyalével vagy emberi ürülékkel telített tőzeget, mely erős víztartó képességénél fogva különösen száraz időjárásnál szinte megbecsülhetetlen szolgálatokat tehet. Agyagtalajon a mésztrágyázás is kitünő hatással van.

Hol és mikor meszezzünk.

Hova tovább általánossá válik az a hit, hogy a mész egy olyan kitünő trágyaszer, melynek természetfokozó hatása el nem maradhat s ennek következtében mindig többen és többen használják a mésztrágyázási czélokra. Nem akarom vitatni, el kell tényleg ismerni, hogy a méznek van sokszor igen jelentékeny természetfokozó hatása, annak dacára nem trágyaszer s a növények fejlődésére távolról sincs oly nagy hatással, mint pl. a sokkal kisebb mennyiségben felvett foszforsav, vagy nitrogén. Termésfokozó hatása egyedül abban áll, hogy a talajban foglalt s még fel nem bontott tápláló anyagokat gyorsabban széjjel bontja s ezáltal azokat a növényekre felvehetővé teszi, de csak ott a hol ilyen tápláló anyagok bőségesen foglaltatnak a talajban. miért használata körül óvatosan és tudatosan járjunk el.

Az égetet méznek a tápanyagokat és szerves vegyeket megbontó, a savakat megkötő és a talajt porhanyító hatása önként következik, hogy első sorban tulkötött, kérgesedésre hajlandó, hideg, savanyu szántóföldekre — illetve rétekre való, a melyben sok a nehezen bomló humusz, vagy sok a tarló maradvány pl. füves, vagy herés feltörésnél, a mikor is a gyepek gyors elkorhadása kívánatos. Nagyon jó szolgálatokat tesz az égetett mész akkor is, ha az őszi mélyítő szántással sok nyers földet hoztunk fel, melyet az égetett mész és fagy tavaszig megszelidítenek.

Káros ellenben, vagy legalább is hatástalan a meszezés sovány talajon, melyben kevés humusz, vagy olyan talajon, melyben amugy is eredettől fogva sok mész van, vagy a mely amugy is fel van tárva és heves.

Határozottan káros a meszezés akkor, ha gyakran alkalmazzuk a nélkül, hogy a talajt trágyafélékkel kellőleg ellátnánk. Ha ellenben a talajt minden harmadik évben igen bőven istállótrágyázzuk, vagy zöldtrágyával látjuk el, minden harmadik évben szuperfoszfátot szórunk ki reá, s ugyanesak minden harmadik hatodik évben meszezzük is, akkor valóban elérhetjük a lehető legnagyobb átlagterméseket. A meszezés az istállótrágyázás közepévére essék.

A meszezésnek tehát nagy hasznát fogja látni ott a gazda, a hol a talaj bővelkedik vagy foszforban, mint humuszban. — de csakis ott.

Hogy nyujtsuk az erőtakarmányt a sertésnek.

Még ma is eltérők a nézetek abban a tekintetben, hogy mi előnyösebb: szárazon, egymagában adni-e a sertésnek az erőtakarmányt, avagy nedvesen és keverékben.

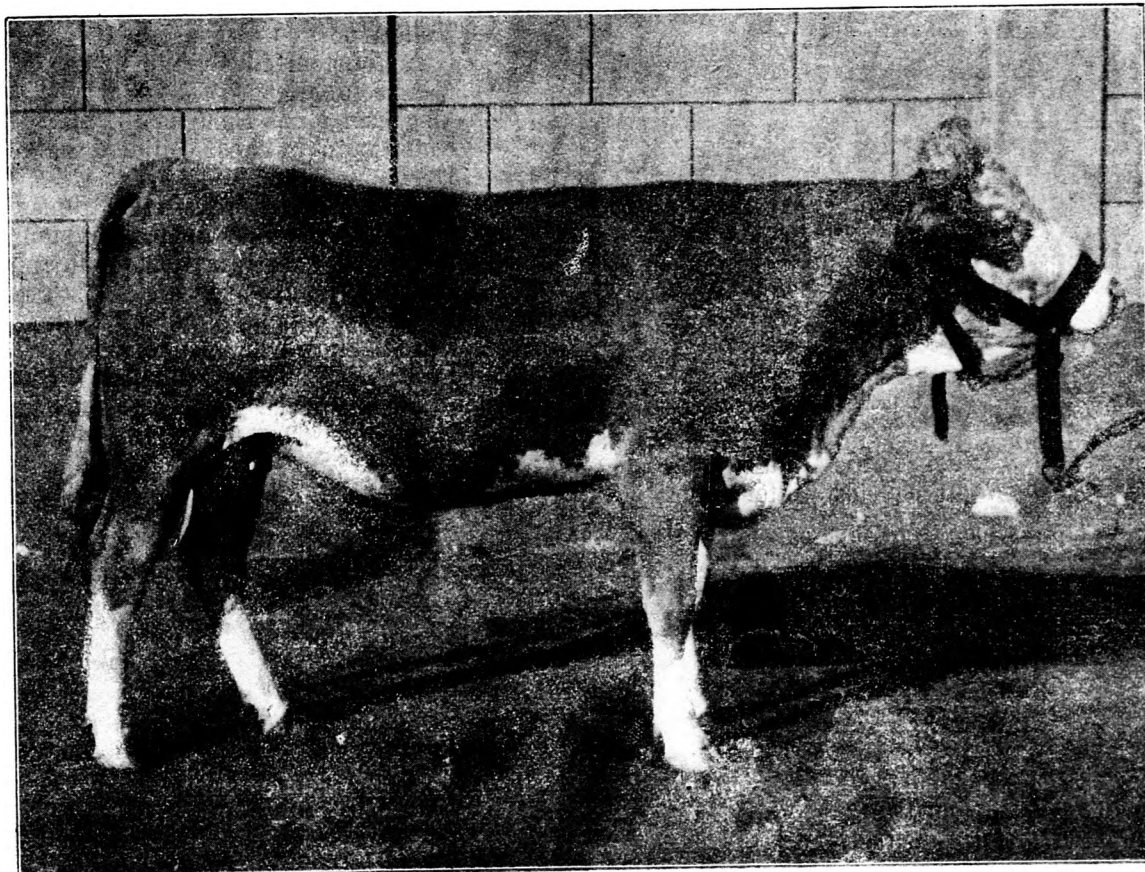
Egy bajor szaklapban A. Fertig a következő

nyeli de nem rágja, holott a külön adott száraz abrakot jól megrágja és erősen be is nyálazza. Ily állapotban nyujtani tehát az eleséget, kivált fiatalabb állatoknak bizonyára annál czélszerűbb, mivel csak így fejlődik ki erőssé a rágó-készülék s így lesz az állat jó takarmány-értékesítővé.

Figyelmeztetés a gazdákhöz.

A budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló állomástól az alábbi figyelmeztetést vettük s mint a gazdákat igen érdeklő dolgot a földmivelők figyelmébe ajánljuk:

Miután meggyőződünk arról, hogy a folyó évi

Szimenthali üsző, a pozsonyi II. orsz. mezőgazdasági kiállításon I. díjjal kitüntetve.

tapasztalatát közli: Mióta csak sertést nagyban tenyészték, állataimnak a gőzölt burgonyát sűrű kása alakban külön nyujtom s csak miután azt elfogyasztották, adom az erőtakarmányt t. i. korpát és darát, csak éppen annyira nedvesítve hogy ne porozzon.

Egy tenyésztő a könyvében ezt ajánlván, hogy forrázva és keverékben jobb nyujtani a korpát és darát, kísérletképen rászántam magamat az ilyen adagolásra, s ezt 8 napon keresztül folytatva láttam, hogy disznóim bélsárában a durva szemű dara mintegy felerészben emésztetlenül megy el. Attérve megint régi metódusomra a bélsárban többé nem láttam emésztetlen darát. Ez bizonyára abban leli magyarázatát, hogy a nedves, lágy keveréket a sertésfajta

idényben egyik budapesti magkereskedő czégnél eszközölt ölmazárolások alkalmával visszaélés folytán arankás heremagot tartalmazó zsákok is kerültek állami ölmazárol alá, a m. kir. földmivélsügyi miniszter Öngyméltósága ezen visszaélés tüzetesebb kiderítése és megtorlása érdekében a legszigorubb vizsgálatot rendelte el.

A vizsgálat befejeztéig is szükségesnek látjuk azonban figyelmeztetni az érdekelteket, hogy a csoportszám előtt (a bárca első sorjába tintával beírt) **Fr. jelzésű és 1903. márczius hó 10-ike előtti** keletű bárcaikkal ölmazárolt heremagvakat elvetés előtt valamely állami magvizsgáló állomással **díjtalanul** vizsgáltassák meg, vagy amennyiben az illető magvak már elvólnak vetve, az esetleg fellépő arankafoltok irtására a legnagyobb gondot fordítsák.

**Budapesti m. kir.
vetőmagvizsgáló állomás.**

FENYŐVÁRY IBOLYKA.

Eredeti székely regény. Irta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(13)

Csak erre várt az öreg góbé. Mindjárt egy másikat kezdett:

„Oh te csudálatos német.

Jer, hogy fessek le a képed“ stb.

És ezzel a bolondságával megvidította a lengyel keservét. De nem elégedett meg vele, hanem az ő

„Ugye nem haragszik a tiszteletes bácsi?“

ropogós borvizes nótáiból kezdett dalolni, a melyeknek párját nem hallotta soha Viktor ur.

Küs-Kadácson, Nagy-Kadácson,
Télben esik a karácsony.
Fölötte van Taresafalva,
Sok szilvája van aszalva, hop! hop! hop!

Csehéd-fala ehejt vagyon,
Ha fel jövünk a patakon.
Váraljának réz a tornya,
Köcsét a kalapot fonja, hop! hop! hop!

Pálfalának szent a népe,
Hires a Mária képe.
Enlakán hirös a templom,
Szittyá építette hajdon, hop! hop! hop!

Gagy hirösebb Martonosnál,
S a Medöséri kakuknál.
Agyha hegytetején fekszik,
Etéd: Kismöd ahajt látszik, hop! hop! hop!

Azért, hogy én székely vagyok.
Szabad voltam — szabad vagyok.
Nimet s gor majd meglátod:
Foltra verem a nadrágod, hop! hop! hop!

Csak a késő délután vetett véget a mulatozásnak, mikor Janesibá leitta az urfiakat, s aludni kísérté a háromszögű sátorba. Ő maga tovább ivott, mintha csak most kezdene a mulatozáshoz valójában. Naplemente után őt is bekergették sátora mögé a távolról hallatszó farkas vonítások. A hordócskát kívül hagyta a farkasoknak, hadd mulassanak a megmaradt borból. Belülről helyére szegezte a harmadik tuskés bundát, s mint valami erős várban, — nyugodtan dőlt le aludni, bár kívül a farkasok

százai gyülekeztek oda, hogy éjjeli zenével lepjék meg az alvókat.

Másnap reggel tanácsot ültek a melegerdő lakói. Elhatározták a Szebenbe utazást, de az öreg góbé semmiképp sem akart ilyen távol elbolyongni falujától. Mi lesz az ő borzos-kedves oldalbordájából, ha dobra ütik a kis kunyhóját? Tiltakozott az utazás ellen életre-halálra. Reá nagy szükség van itt a vidéken. Különben ki viszi meg a híreket egyik másik falvába, ha szomorubbra vagy vigabbra vállik a szegény magyar haza sorsa?...

Aztán még készült is valamire titokban, hiszen az egyik kétéfjű sas rá támadt a másra!... Hátha lepillant a magyarok Istene, hogy újra magyar világ legyen!... Akkor ő sem szeretne elmaradni, hiszen azért volt Gábor Aronnak, a hires székely ágyu-öntőnek esókos pajtása pár év előtt.

— Velünk jössz öregem!
— Nem tehetem édes Benő urfi.
— Megfizetünk!
— Még sem lehet Benő urfi.
— Kétszerannyit kapsz, mint a pálfalvi utért!
— De ha nem lehet!
— Gondold meg öregem! háromszáz pengő ebben a szegény világban nem megvetendő összeg. Palkó Janesi csak újra fejét rázta rá.
— Hát mi kívánsz öregem? Nállad nélkül nem lesz szerencsés az utunk. Mond meg; mit kívánsz?
— Semmi árért nem megyek!
— Hadd el Benő! — csillapítá Viktor ur alku-
dozó barátját, ha még ilyen árért sem akar követni

„Zsiga bá előrántotta a trombitáját.“

tiszteséges vállalatnál, — még mit akarsz tőle? Mi szeressük, tiszteljük Janesibát, s ezért erőszakoskodni nem akarunk vele. El leszünk nála nélkül is. Kikérjük tanácsait az utra nézve és megteszszük mi magunk. A sváb tudjuk, hogy többé nem üldöz, nyomunkat vesztette, — egész nyugodtan folytathatjuk utunkat Szeben felé. Olyan zord időt többé nem kapunk, mint a pálfalvi ut, s könnyen megmérkőzünk.

— De egy darabig csak elkisérsz öregem?
— Az már meglehet!
— Egy? — két? — vagy három napra?

— A körülményektől függ.

— Jól van, most hallani akarjuk tanácsodat öregem! — miként juthatunk a zárdanövendék közelébe *tisztességes* uton?

— Az nem kis dolog, — szolt Jancsibá, — ahhoz góbé ész köll.

— Hát a Palkó Jancsi feje mi?

— Nete ne! hiszen azt beszélem, vagy mi?

— Ha te nem volnál öregem?! hej!... Ugy-e Benő?

— Ha Jancsibára nem számítottam volna, akkor a szöktetésből s a tervből kihagyom a *tisztességet*. De vele csak a miként akarom, — a becsület határain belül beszélhetünk! No, meg én magam sem akarok más valamit. Szeretek szívből, igazán, s akit szeretni tudok, — tisztelni követelem mindenkitől! Legelőször pedig önmagunktól!

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Gróf Károlyné és a magyar huszár.

A minap elhunyt gróf Károlyi Györgyné, szül. Zichy Karolina grófnéról a hőselkü honleányról megírták a krónikások, hogy mily meglepő és emlékezetes módon adott kifejezést honleányi örömeinek akkor, a midőn Aulich tábornok diadalmas huszárjai 1849 április 20 án bevonultak Pestre. Örömlázban égett akkor a testvérváros egész lakossága s gróf Károlyné a tengernyi néppel együtt szintén elibük ment a czinkotai utra. A lassu lépésben kivont karddal koczogó deli huszárok napégett arcza ragyogott a boldogságtól, a mikor a kedves magyar nők virágot hintettek rájuk, kendőiket lobogtatva, örömkönyeket sirva éljeneztek őket. E magasztos pillanat hatása alatt történt, hogy gróf Károlyné hintójából kiszállva oda lépett a legelső poros huszárhoz és kezét nyujtotta neki.

— Mást kérnék én, Tündérszép Ilonám, ha meg nem sérteném, — mondotta az öreg huszár — egyet sodorva haresa-bajuszán.

— Mit? — kérdezte csillogó szemmel a grófné.

— Egy csókot — eszem a zuzáját — vágott hamiskásan szemével a huszár s azzal lehajolt a nyereg-ből s attilája ujjával megtörülte a száját.

A következő pillanatban aztán a grófné csókot czuppantott a derék vén huszár ajkára.

Igy tudtak lelkesedni akkor a honleányok. Talán ma is van még ebből a nemesebb érzelmű magyar nőkből.

A nyul.

Az örmény természet keleties nehézkességét példázza ez az adoma. Csendes botorkálásaik közben az egyik meglát egy nyulat, a mint az tőlük száz lépésnyire áll és figyel. Almos hangon odaszól társának:

— Nyul.

Társa néz-néz hosszasan maga elé, aztán végtelen közömbösséggel mondja ő is:

— Nyul.

Eltelik megint néhány pere, mialatt az első megszólalt:

— Te, én lelövem.

A második a vállát vonogatja.

— Hát te nem löved?

— Hásze' ma' 'elszaladt — felelt nagy keservesen az utóbbi, mert a nyul időközben észrevette a két vadászt s ott hagyta őket, hogy tanakodjanak tovább is, vajjon melyiknek kellett volna azt előbb meglőni.

Visszafelé sült el.

Gyurka valakit lefőzhet.
A kutból papot öltöztet.

Éppen arra jött sétálni
A rövidlátó nagybácsi.

S hogy jött a bácsi örvendve,
Gyurka elbujt a cseberbe.

Bácsi üdvözli a papját —
Jól megrázza a kut karját.
Gyurka ordit és veszékel
E csiny visszafelé sült el.

A tavasz hirnöke.

Szórejtvény.

— Barankovics Istvántól. —

m	m	a	a
a	r	r	ó
o	á	á	k
k	u	l	l

Ez is női név a sokból.

Egy folyó a Dunántulról.

Az ut szélét határolja.

Ilyen, kinek nincsen háza.

A megfejtéseket legczélseztübb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1903. április hó 11.

A „Független Ujság“ 11. számában közölt talány megfejtése

„Szabadság“.

Helyesen fejtették meg: Horváth Sára, Tóth Erzsike, Kopp Erzsi, Joó Mariska, Benkő Eszti, Lakatosné Molnár Lidi, Domrádi Gizella, Gulyás Eszter, Csizsár Katicza, Gajda Józsefné, Víz Péterné, Márton Elekné, Dér Ignác, Horváth Kálmán, Ferenczy Lajos, Gergő Antal, Asztalos János, Sebők János, Szenes Ferencz, Szendrey Bálint, Bakonyi István, Krasznay Mihály, Buzay Mihály, Kele Márton, Butor Mihály, Lenner Imre, Rakocza Barna, Temesváry Sándor, László Endre, Szabó Gyula, Bene István, B. Szabó Sándor, Gyöke Gergely, Bede Ferencz.

A sorshuzásnál Lenner Imre (Vanyarecz, Zala m.) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Kis-Székely pusztulása“ című regénykötetét küldöttük meg.

Képeinkhez

József főherczeg fogatai. Most, hogy a legmagyarabb királyi herczeg 70-ik születés napját ünnepeltük, örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy az ünnepelt József főherczeg környezetét képekben is bemutatassuk. Ezalkalommal az alesuti kastély udvarán a főherczegi fogatok csoportját mutatjuk be, a melyből nekünk a magyar ötösfogat tetszik leginkább. Ebben ül ő fensége is nejével Klotild főherczegnővel. A kép annyira szép, hogy minden esetre gyönyörködni fognak benne olvasóink.

A tavasz hirnöke. A bohó kis madár szépen énekel. Ő a tavasz hirnöke, a szerelmesek kedveltje, de azért hasznos kis állat. Dalol ágról-ágra szállva és hirdeti, hogy itt a tavasz, megérkezett a kikelet.

Sorsjegyekről a napokban adunk feleletet. — Grosz Dávid urnak és többeknek A márczius 15-iki ünnepségekről igen sok tudósítást kaptunk. Egész lapunkat megtöltötte volna, ha mindenikről írunk, tehát ez kivibetetlen. Kivételt pedig tenni nem szabad, csak egyes ünnepségekről nem írhattunk és így a vidéken lefolyt márczius 15-iki ünnepségekről tudósítást egyáltalán nem hoztunk.

A „Független Ujság“ szerkesztésére feltűgyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piacon árák.

Budapest, 1903. márczius 28-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 08:20—08:80 *K. Rozs* 6:20 K-tól 6:25 K-ig. *Árpa* 12:20 K-tól 12:30 K-ig, jobb minőségű 12:40 K-tól 12:60 K-ig. *Zab* 12:40 K. *Tengeri* 7:80 K. *Liszt* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26:60	26:00	25:20	24:60	24:00	23:40	22:40	20:80	13:00

Buzakorpa finom 9:00 K, durva 9:40 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—31 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 18—42 K, aprószemű 24—36 K, *tarka* 20—22:00 K, *lencse* 28—48 *Jorsó* héjas 28—38 K, lóhere 46—58 K, luczerna 64—76 K. *baltaczim* 26:00—28:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 540—670 fillér, muhar 580—640 fillér, zsupszalma 230—250 fillér, alomszalma 260—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürű 35—46 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 120—128 fillér, 260—280 kg.-mos 119—126 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 115—123 fillér, szerb 111—122 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: **Hizott magyar** ökör jobb minőségű 70—74—, középminőségű 62—69—, alárendelt minőségű magyar ökör 52—60—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 50—66:00, magyar tehén középminőségű 48—52:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 50:00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—68—, kivitel —, középminőségű 34—40—, szerbiai bika 46—68—, szerbia bivaly 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban élő borju 80—108 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—3:80 K, csirke 1:60—1:80 K, kápann hizott 3:50 K.—8:10 K. *Rucza* 2:80—4:80 K. *Lud* sovány 4—8 K. *Pulyka* sovány 5:40—6:00 K.

Tojás alföldi 68—70 K, erdélyi 66—68 K, ládánként. *Tea.* tojás 100 drb 8:40—9:80 K.

Tejtermékek. *Teavaj* 2:00—2:20, *tejföl* 64—76 fillér literenként, *főzővaj* 1:60—1:80 K, *tehenturó* 20—32 fillér kg.-ként.

Zöldseg. *Sárgarépa* 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 16:00—18:00 *Petrezselyem* 100 kötés 00—0:00, 1 q 14—18—, *zeller* 100 drb 1:00—1:60, *karalábé* 1:40—2:00, *vöröshagyma* 100 kötés 00—40 drb 6:00 q 6:00—20:60, *foghagyma* 30—32—, *vörösrépa* 100 drb. 1:60—2:00, *fehértépa*, *fejéskáposzta* 30:00—32:00—, *kelkáposzta* 100 drb 4:00—8:00, *vöröskáposzta* 00—00—, *fejessaláta* 1:00—1:60, *kötött saláta* 0:00—0:00, *burgonya rózsa* 1 q 50:00—5:80, *sárga* 5:80—5:60.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3, 4, 6, 7 és 8 lóerejűek, gőzmozsolók, szalmakazalozók gyárilag a legkifogástalanabbul kijav.tva, a legmesszebbmenő szavatossággal, előnyös ár és kedvező fizetési feltételek mellett, esetleg csere útján is eladásra ajánlatnak:

SZÜCS ÖDÖN czég által BAJÁN.

— 1901. évi forgalom 26,000 bál. —

Felhivjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapjú-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjúárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjúküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjúárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Sürgőnyczim : Consum, Budapest. Telefon : 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság
 Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelem-cikket bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

A legjobb, legmegbízhatóbb,
 gazdasági, kertivetemény és virágmagvak
 szerezhetők be (a volt Nöthling-féle 23 év
 óta fennállott) most

GOMBÁS JENŐ
 ujjonnan berendezett elsőrangú magkereskedésében.
BUDAPESTEN, Kálvin-tér 9. szám.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Socomobil és gözcséplőgépek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták,
 konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
 „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
 szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók,
 őrő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
 ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Tyuktenyésztés

II. átdolgozott és bővített kiadás.
90 képpel. Ára 3 korona.

Népszerűsége minden baromfi-tenyésztőnek, 200 oldalon minden kérdést részletesen leírással és pontos utmutatással ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új orpington tyukfajtát, az amerikai keltető gépeket és az amerikai kappanozást.

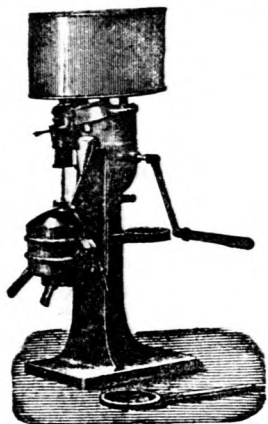
Szerzőnő a Független Újság olvasóinak kedvezményes áron: két korona beküldése ellenében bérmentve kapható.

Hreblay Emília állattenyésztési m. kir. felügyelő, a gödöllői m. kir. baromfi-tenyésztő-telep és munkásképzőiskola vezetője.

BUDAPEST, VII., Csömöri-út 5. sz., II. em. 8.

Hirdetések
 felvételnek a kiadóhivatalban
 Budapest, Üllői-út 25. szám.

▼ ▼ A POZSONYI II. MEZOGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON ▼ ▼
DISZOKLEVEL legnagyobb kitüntetés.

„SIEGENA“

név alatt kerül ezentul for-
galomba a „MÉLOTTE“
rendszerü jelenleg legjobb és
legolcsóbb

tej- főlözőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

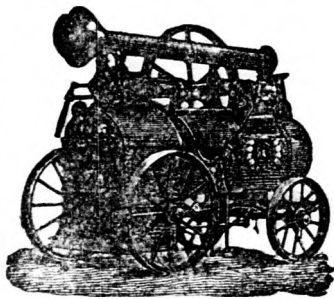
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemü tejjgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcséplőkészletek.
Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.208.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.

Összesen . . . 1.779.133.60 kor.

Első évi főlőség . . . 90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
ember életére különféle módokat szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők köz-
vetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban kész-
séggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejjgazdasági gépgyár

Tejjgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 500 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemü nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. utján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografaiilag leg-
szabebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt
12,40% tiszta
káli = 23—21% kénsavas kálii tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót
szavatolt 40% tiszta kálii = 74—76% kénsavas kálii
tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
továbbá mindennemü egyéb

Mútrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitünő minő-
ségben szállít a

„Hungária“ műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.